

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Toruniu, Wydział I Cywilny

na posiedzeniu w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Irena Mleczko

Ławnicy :

Protokolant: sekr. sądowy Magdalena Konczewska

Po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2013r. w Toruniu

sprawy z wniosku : J. D.

przeciwko : M. B., R. F., J. H., R. J., B. L., M. P., G. P.,

o wydanie orzeczenia w trybie art.35 ustawy o referendum lokalnym

postanawia:

I. orzec konfiskatę materiałów propagandowych w postaci dwóch ulotek wydanych przez Grupę (...) w formacie A4, czterostronicowych, zatytułowanych na pierwszej stronie : „ Wójt D. blokuje ważne informacje” oraz „ Wójt D. nas zadłuża”

II. zakazać publikowania materiałów propagandowych opisanych w punkcie pierwszym niniejszego postanowienia w wersji papierowej jak i w internecie

III. nakazać uczestnikom postępowania: M. B., R. F., J. H., R. J., B. L., M. P., G. P., aby sprostowali nieprawdziwe informacje zawarte w opisanych wyżej ulotkach oraz przeprosili wnioskodawcę J. D. poprzez publikację oświadczenia następującej treści :

„ SPROSTOWANIE : Prostuujemy nieprawdziwe informacje zawarte w materiałach rozpowszechnianych w agitacji referendalnej :

1. Nie jest prawdą, że w chwili obecnej gmina spłaca wyłącznie odsetki, a kredyt zacznie spłacać dopiero za 2 lata
2. Nie jest prawdą, że Gmina U. jest w roku 2013 zadłużona na kwotę 10.000.000,00 zł (dziesięć milionów złotych)
3. Nie jest prawdą, że zadłużenie na jednego mieszkańca przez ostatnie 3 lata wzrosło o 49%
4. Nie jest prawdą, że kontrola przeprowadzona przez Regionalną Izbę Obrachunkową wykazała, aż 24 zarzuty, które świadczą o złym zarządzaniu naszą gminą

Za dokonane przekłamania przepraszamy Pana J. D. Wójta Gminy U., inicjatorzy referendum gminnego w sprawie odwołania wójta gminy U. przed upływem kadencji: Grupa (...), M. B. (pełnomocnik Grupy), R. F., J. H., R. J., B. L., M. P., G. P.”

przy czym powyższe oświadczenie uczestnicy winni zamieścić na własny koszt – do czego zobowiązani są solidarnie :

- a) na pierwszej stronie tygodnika Czas C.,

b) na pierwszej lokalnej stronie Gazety (...),

w najbliższym wydaniu publikatora, w formie ogłoszenia w ramce pisanego pogrubioną czcionką Times N.R. o rozmiarze minimum 16 punktów, a tytuł „SPROSTOWANIE” czcionką o wielkości minimum 40 punktów,

c) na stronie internetowej www.(...)do dnia przeprowadzenia referendum

IV. w pozostałej części oddalić wniosek

V. ustala, iż każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. D. w dniu 4 listopada 2013r. złożył wniosek o wydanie orzeczenia w trybie ustawy o referendum lokalnym przy uczestnictwie M. B., R. F., J. H., R. J., B. L., M. P., G. P.. Domagał się :

1. orzeczenie konfiskaty materiałów propagandowych (o treści złączonej do niniejszego wniosku, oznaczonych jako ulotka nr 1, oraz ulotka nr 2 a także plakatów o treści odpowiadającej z treścią tych ulotek),
2. wydanie zakazu publikowania w/w materiałów, zarówno w tradycyjnej wersji papierowej, jak i w internecie,
3. nakazanie sprostowania nieprawdziwej informacji oraz nakazanie przeproszenia wnioskodawcy poprzez publikację sprostowania o treści :

„ SPROSTOWANIE : Prostujemy nieprawdziwe informacje zawarte w materiałach rozpowszechnianych w agitacji referendalnej :

5. Nie jest prawdą, że „ w chwili obecnej gmina U. spłaca wyłącznie odsetki, a kredyty zacznie spłacać dopiero za 2 lata” , ponieważ w chwili obecnej gmina U. spłaca zarówno kredyty i odsetki zaciągnięte w poprzedniej jak i obecnej kadencji.
6. Nie jest prawdą, że Gmina U. jest w roku 2013 zadłużona na kwotę 10.000.000,00 zł (dziesięć milionów złotych)
7. Nie jest prawdą że z konta Gminy U. zniknęły jakiegokolwiek pieniądze, ponieważ niezgodność sald wykazana w kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej wskazywała na zaksięgowanie środków na innych kontach nie zaś brak środków finansowych
8. Nie jest, że prawdą że „ zadłużenie na jednego mieszkańca przez ostatnie 3 lata wzrosło o 49%”
9. Nie jest prawdą, że kontrola przeprowadzona przez Regionalną Izbę Obrachunkową wykazała, aż 24 zarzuty, które świadczą o złym zarządzaniu naszą gminą

Za dokonane przekłamania przepraszamy Pana J. D. Wójta Gminy U., inicjatorzy referendum gminnego w sprawie odwołania wójta gminy U. przed upływem kadencji, Grupa (...) M. B. (pełnomocnik Grupy), R. F., J. H., R. J., B. L., M. P., G. P.”

na:

d) pierwszej stronie tygodnika Czas C.,

e) lokalnych stronach Gazety (...),

w dniu 8 listopada 2013r. (lub w najbliższym wydaniu danego publikatora, jeżeli orzeczenie w niniejszej sprawie nie uzyska przedmiotu prawomocności do dnia 6 listopada, godz. 24:00) bezpośrednio pod winietą z tytułem, tekstu

powyższego sprostowania opublikowanego pogrubioną czcionką Times N.R. o rozmiarze minimum 16 (a tytuł SPROSTOWANIE rozmiarem czcionki minimum 40) , w ramce o wielkości min. 260 mm x 170 mm,

f) stronie internetowej www.(...)do dnia przeprowadzenia referendum

na koszt uczestników postępowania, do czego mają być zobowiązani solidarnie

4. o upoważnienie wnioskodawcy do dokonania czynności wskazanych w pkt 3 powyżej solidarnie na koszt uczestników postępowania, w razie niewykonania przez nich postanowienia Sądu,

5. nakazanie solidarnie uczestnikom postępowania uiszczenia kwoty 10.000 zł na rzecz instytucji charytatywnej – Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych (...) w U., ul. (...), (...)-(...) U., KRS (...)

6. przeprowadzenie dowodu z załączonych do wniosku dokumentów na okoliczności wskazane w uzasadnieniu wniosku

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca wskazał , iż zawarte w dwóch ulotkach , na plakacie oraz na stronie internetowej www.(...)informacje i dane są nieprawdziwe, wprowadzają mieszkańców w błąd, sugerują nieodpowiedzialne gospodarowanie gminnymi środkami przez wnioskodawcę , przedstawiają go w negatywnym świetle, co z kolei może mieć istotny wpływ na wynik referendum w sprawie odwołania Wójta Gminy U. przed upływem kadencji.

Wnioskodawca wskazał , iż obecnie Gmina U. spłaca zaciągnięte w poprzednich latach kredyty – raty kapitałowe wraz z odsetkami, co potwierdzają dołączone do wniosku dokumenty w postaci : pięciu odpisów umów kredytowych , potwierdzenie wpłat oraz wyciągi bankowe a nadto sprawozdania Wójta Gminy U. z wykonania budżetu za rok 2011,2012 oraz półrocze 2013, pozytywnie zaopiniowane przez Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej.

Wnioskodawca podniósł , iż zadłużenie Gminy U. po pierwszym półroczu 2013 roku wynosi 8.462.139,00 zł , a podana informacja w ulotce o zadłużeniu na kwotę 10.000.000,00 zł nie jest prawdziwa, a prawdopodobnie wynika z wieloletniej prognozy finansowej gminy, a nie odzwierciedla zadłużenia faktycznego. Również informacja , iż zadłużenie na jednego mieszkańca przez ostatnie 3 lata wzrosło o 49% jest nieprawdziwa , bowiem opiera się na zadłużeniu prognozowanym a nie rzeczywistym. Na poparcie prawdziwości swego stanowiska wnioskodawca wskazał dokumenty w postaci sprawozdania Wójta Gminy U. z wykonania budżetu zatwierdzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową.

W ocenie wnioskodawcy nie prawdziwe są również informacje, „iż kontrola Regionalnej Izby Obrachunkowej wykazała aż 24 zarzuty , które świadczą o złym zarządzaniu naszą gminą” oraz zarzut „dotyczący niezgodności sald (kwot) na kontach gminy” sugerujący , iż z rachunku bankowego gminy zniknęły środki finansowe. Według wnioskodawcy kontrola Regionalnej Izby Obrachunkowej stwierdziła jedynie nieprawidłowości, które nie zostały usunięte w trakcie wykonywania czynności kontrolnych, a które należy wyeliminować. Między innymi wskazano nieprawidłowości dotyczące rozbieżności w księgowaniu na kontach, które nie mówią o fizycznym braku środków a jedynie wskazują że środki zostały zaksięgowane w nieodpowiedniej pozycji. Potwierdza to dowód z dokumentów w postaci wystąpienia pokontrolnego Regionalnej Izby Obrachunkowej w B..

Na rozprawie w dniu 5 listopada pełnomocnik uczestników postępowania wniósł o oddalenie roszczeń w całości. Wskazał , iż przedstawiony w ulotkach stan jest zgodny z rzeczywistością , informacje zawarte w materiałach są prawdziwe a uczestnicy opracowując ulotki opierali się na materiale pozyskanym z oficjalnego źródła jakim jest Biuletyn Informacji Publicznej Gminy U. oraz ze strony internetowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w B., ze sprawozdań z wykonania budżetu, oraz uchwały Rady Gminy U. . Pełnomocnik przedłożył do akt 4 uchwały Rady Gminy U. , uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w B. oraz wystąpienie pokontrolne a nadto oryginały 2 ulotek przygotowanych i rozpowszechnianych w kampanii referendalnej na poparcie stanowiska uczestników

postępowania. Nadto pełnomocnik podniósł , iż w plakacie nie znajdują się treści które we wniosku podnosi wnioskodawca. Plakaty bowiem są to powiększone 4- krotnie pierwsze strony przedstawionych do akt ulotek.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

Wnioskodawca J. D. w wyborach , które odbyły się w dniu 21 listopada 2010 roku wybrany został Wójtem Gminy U. (fakt bezsporny).

Inicjatorem przeprowadzenia referendum w Gminie U. jest Grupa (...) w składzie (...) (pełnomocnik Grupy), R. F., J. H., R. J., B. L., M. P., G. P. działająca od lipca 2013 roku.

Komisarz Wyborczy w T. , po rozpatrzeniu wniosku (...) złożonego przez pełnomocnika inicjatora referendum w dniu 20 września 2013 roku wydał Postanowienie Nr 11/13 o przeprowadzeniu referendum gminnego w sprawie odwołanie Wójta Gminy U. przed upływem kadencji i termin przeprowadzenia referendum wyznaczył na niedzielę 17 listopada 2013 roku.

(dowód: pismo inicjatora k.96 , pisma Komisarza Wyborczego k. 97 , Postanowienie Nr 11/13 k.98-100.)

Grupa (...) w toku kampanii referendalnej w miesiącu październiku 2013 roku wydała materiały agitacyjne w postaci 2 ulotek formatu A4- czterostronicowych oraz 2 plakaty formacie 4-krotnie większym od ulotek , które były tożsame w treści z pierwszymi stronami ulotek. Plakat pierwszy był w kolorze żółto- czerwono- czarno- białym i przedstawiał napis: „ Wójt D. nas zadłuża...” . Drugi plakat był w kolorze niebosko- czerwono- czarno- białym i przedstawiał napis : „Wójt D. blokuje ważne informacje” . Treści ulotek zamieszczone zostały na stronie internetowej www(...).

(dowód: oryginały ulotek przedstawione na rozprawie oraz k.189-190, k.103-104, wydruk strony internetowej k.105, przesłuchanie uczestników k.)

W ulotce oznaczonej nr 1 oraz na stronie internetowej www(...).pl (...) zamieściła stwierdzenie: „ w chwili obecnej Gmina spłaca wyłącznie odsetki, a kredyt zacznie spłacać dopiero za 2 lata” .

W obu ulotkach oraz na w/w stronie internetowej przedstawiono informacje o wysokości zadłużenia Gminy U. w roku 2013 oraz w latach poprzednich, o wysokości zadłużenia do jednego mieszkańca i jego wzroście w ciągu ostatnich 3 lat. Stwierdzono , iż zadłużenie Gminy U. w 2013 roku wynosi 10 mln. zł a zadłużenie na jednego mieszkańca wzrosło w ciągu 3 lat o 49% z kwoty 997,00 zł w 2010 roku do kwoty 1. 484,00 zł w 2013 roku.

W ulotce bez numeru powołano się na wyniki kontroli dokonanej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gminie U., podano informację, że kontrola wykazała aż 24 zarzuty , które świadczą o złym zarządzaniu gminy. Wskazano iż jeden z zarzutów dotyczy niezgodności sald (kwot) na kontach gminy , pytając „ gdzie są pieniądze”.

(dowód: oryginały ulotek przedstawione na rozprawie oraz k.189-190, k.103-104, wydruk strony internetowej k.105, przesłuchanie uczestników k.)

W ulotkach podane są źródła użyte dla zamieszczonych danych. Opracowując ulotki interpretowano uzyskane dane w sposób dowolny według własnego uznania oraz w sposób dowolny wyciągano wnioski.

(dowód: ulotki, wyjaśnienia uczestniczki postępowania M. P.)

Gmina U. od roku 2010 zawarła z bankami 5 umów kredytowych na sfinansowanie planowanego deficytu oraz na sfinansowanie realizacji zadań gminnych. Umowy kredytowe przewidywały spłatę odsetek w ratach miesięcznych , natomiast raty kapitałowe w ratach kwartalnych , przy czym udzielano karencji w spłacie kredytu od kilku miesięcy do roku. Najdłuższa karencja była do marca 2012 roku i dotyczyła kredytu z grudnia 2010 roku. W 2013 roku gmina nie posiada żadnego kredytu z którego spłacała by wyłącznie odsetki a płatność rat kredytu odroczonej by była o 2 lata .

(dowód : umowy kredytowe, potwierdzenia wpłat, wyciągi bankowe k.14-65, sprawozdania z wykonania budżetu gminy k.73-94,k. 106-188 i uchwały Regionalnej Izby Obrachunkowej k. 66-72)

Zadłużenie Gminy U. po pierwszym półroczu 2013 roku wynosi 8.462.139 zł.

(dowód: sprawozdanie z wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2013 roku k.73-94, uchwała Regionalnej Izby Obrachunkowej k. 70-72, przesłuchanie wnioskodawcy k.)

We wrześniu 2012 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w B. przeprowadziła w Urzędzie Gminy w U. kontrole kompleksową gospodarki finansowej i zamówień publicznych gminy. W protokole pokontrolnym stwierdzono między innymi nieprawidłowe księgowanie środków na rachunku jednostki. W trakcie kontroli przesięgowano środki co wyeliminowało niezgodności sald. W zaleceniach pokontrolnych stwierdzono w 24 punktach nieprawidłowości, które winny być wyeliminowane i nie powtarzały się w przyszłości. Nie stwierdzono braku pieniędzy na kontach urzędu.

(dowód: wystąpienie pokontrolne k.191- 196)

W związku z przeprowadzoną kontrolą wszczęto postępowanie wyjaśniające w sprawie naruszenia dyscypliny finansów publicznych , które następnie umorzono ze względu na znikoma szkodliwość dla finansów publicznych.

(dowód : przesłuchanie wnioskodawcy k. , dokumenty k. 197- 204)

Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 15 września 2005 roku o referendum lokalnym, jeżeli plakaty, hasła , ulotki , wypowiedzi albo inne formy propagandy i agitacji zawierają nieprawdziwe dane, informacje, każdy zainteresowany ma prawo złożyć do Sądu Okręgowego wniosek o :

- orzeczenie konfiskaty takich materiałów
- wydanie zakazu publikowania takich materiałów
- nakazanie sprostowania informacji
- nakazanie przeproszenia pomówionego
- nakazanie uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 10.000,00 zł na rzecz instytucji charytatywnej
- zasądzenia od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwoty do 10.000,00 zł tytułem odszkodowania.

Podstawową funkcją tej regulacji jest zapewnienie rzetelności kampanii oraz uniknięcie sytuacji , w której publikowanie materiałów , które zawierają nieprawdziwe informację, mogło by wpłynąć na ostateczne rozstrzygnięcie podjęte w referendum. Katalog środków które mogą być zastosowane przez Sąd jest katalogiem zamkniętym i wynika tylko i wyłącznie z powołanego wyżej przepisu. Rozpatrując wniosek złożony w trybie art. 35 w/w ustawy Sąd weryfikuje informacje czy są prawdziwe, czy też nie.

Oceniając w świetle wyżej powołanego przepisu przedstawione przez strony dowody Sąd uznał , iż żądanie wnioskodawcy jest zasadne w przeważającej części. Przedstawione bowiem przez wnioskodawcę dokumenty w postaci umów kredytowych , dowodów wpłat, pokwitowań, sprawozdań z wykonania budżetu pozytywnie zaopiniowanych przez skład Regionalnej Izby Obrachunkowej pozwalają stwierdzić, iż w 2013 roku gmina U. spłaca zarówno odsetki- w terminach miesięcznych jak i raty kapitałowe – w terminach kwartalnych, a okresy karencji w spłatach rat dotyczyły wyłącznie kilku miesięcy po udzieleniu kredytu czy też roku w przypadku jednego z kredytów . Zatem nieprawdziwa jest informacja zawarta w materiałach rozpowszechnianych przez uczestników , że „ w chwili obecnej gmina spłaca jedynie odsetki a kredyt zacznie spłacać za 2 lata”. Z przesłuchania uczestniczki postępowania wynika , iż wniosek taki Grupa (...) wysnuła na podstawie analizy sprawozdania z wykonania budżetu gminy , gdzie istniał zapis , iż nadpłacono kredyt i spłata kredytu nastąpi w 2015 roku.

Również za nieprawdziwą w świetle przedłożonych dowodów oraz przesłuchania stron uznać należy informację, iż Gmina U. jest zadłużona w roku 2013 na kwotę 10 mln. zł. Na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2013r. wynika iż deficyt gminy wynosi 8.426.139 zł a nie 10 mln. Jak przedstawiają to w materiałach uczestnicy. W ulotkach uczestnicy powołali się na deficyt prognozowany w budżecie na rok 2013 (dowód : przesłuchanie uczestniczki) w kwocie 10 mln. zł porównując to z deficytem rzeczywistym w poprzednich latach i poprzez przemilczenie informacji iż jest to deficyt prognozowany zamieścili nieprawdziwą informację.

Również posługując się deficytem prognozowanym co wynika z przesłuchania uczestniczki wyliczyli zadłużenie przypadające na jednego mieszkańca i porównali to z zadłużeniem rzeczywistym w poprzednich latach, co spowodowało iż zamieścili nieprawdziwą informację o tym, że zadłużenie na jednego mieszkańca wzrosło przez ostatnie 3 lata o 49%.

W świetle dowodów w postaci protokołu pokontrolnego Regionalnej Izby Obrachunkowej w B. oraz z zeznań wnioskodawcy przyjąć należy, iż informacja przedstawiona w ulotkach, że „kontrola przeprowadzona przez Regionalną Izbę Obrachunkową wykazała aż 24 zarzuty, które świadczą o złym zarządzaniu naszą gminą” jest nieuprawniona i nieprawdziwa a tym samym żądanie wnioskodawcy jest zasadne. Nadmienić należy iż uczestnicy postępowania nie przedstawili żadnego dowodu na poparcie prawdziwości informacji zawartych w materiałach agitacyjnych. Przedstawione w dniu dzisiejszym na rozprawie uchwały Rady Gminy nie wnoszą nic istotnego do sprawy.

Odnosząc się do wniosku wnioskodawcy w przedmiocie sprostowanie w pkt. 3 informacji dotyczącej niezgodności sald stwierdzić należy iż w tym zakresie wniosek nie pokrywa się z informacjami zawartymi w ulotkach, jest jedynie wnioskiem wysnutym przez wnioskodawcę z informacji zawartych w ulotkach i dlatego też w świetle art. 35 nie podlega kontroli Sądu w zakresie stwierdzenia czy jest prawdziwe czy fałszywe.

Reasumując stwierdzić należy, iż nieprawdziwe informacje zawarte w ulotkach - materiale agitacyjnym rozpowszechnianym w toku kampanii referendalnej naruszają dobra osobiste jakim jest dobre imię wnioskodawcy, bowiem przedstawiają wnioskodawcę - Wójta Gminy jako osobę źle gospodarującą finansami gminy, zadłużającą gminę i jej mieszkańców, nieradzącą sobie z utrzymaniem dyscypliny budżetowej i mogą wpłynąć na ostateczne rozstrzygnięcie referendum.

Z powyższych względów i na zasadzie art. 35 ustawy ustęp 1 pkt.1,2 3 i 4 Sąd orzekł jak w pkt. 1 postanowienia przy czym Sąd sprostował treść oświadczenia w pkt.3 jakie mają złożyć uczestnicy, zwięzając je tylko i wyłącznie do nieprawdziwych informacji zawartych w materiałach propagandowych. Zważywszy na fakt, iż plakaty co jest bezsporne nie zawierały informacji, które podnosi we wniosku wnioskodawca rozstrzygnięcie Sądu nie dotyczy plakatów wyborczych.

Sąd oddalił żądanie również w pkt. 4 wniosku albowiem kwestia dokonania czynności nakazanej uczestnikom bądź ich zaniechanie, nie może być uregulowana w postanowieniu a mylnie jest stwierdzenie wnioskodawcy iż art. 111 kodeksu wyborczego może być stosowany w niniejszej sprawie w związku z art. 1 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym. Jak wskazano wyżej katalog środków przewidzianych w art. 35 ustawy jest bowiem zamknięty. Biorąc pod uwagę fakt, iż wnioskodawcy poniosą znaczne koszty opublikowania sprostowania oraz przeprosin Sąd uznał, iż niecelowe jest dodatkowo nakazanie uczestnikom wpłacenia kwoty 10.000 zł na rzecz instytucji charytatywnej wobec faktu, iż uczestnicy poniosą znaczny wydatek z tytułu opublikowania sprostowania i przeprosin i dlatego też w tym zakresie żądanie oddalił.

O kosztach Sąd orzekł na zasadzie art.520 § 1 k.p.c.